

EN GÜZEL İSİMLER*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd. Kâle'llâhu teâlâ fîkitâbihi'l-kerîm:

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

(الأعراف: ١٨٠)

(Ve li'llâhi'l-esmâü'l-hüsnâ fe'd'ûhu bihâ)
[En güzel isimler Allah'ındır. O halde ona o güzel isimlerle dua edin!] (A'raf, 7/180)
Sadaka'llâhü'l-azîm.

Muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı dünyada ve âhirette cümlenize nasib ve müyesser olsun... Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin...

a. Sevabı Çok Olan Bir Tesbih

Hz Peygamber SAS Efendimiz namaza çıkmış. Müslümanların annelerinden, validelerimizden bir tanesi [Hz. Cüveyriye RA] o sırada zikirle meşgul oluyormuş. Efendimiz namazdan

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

dönmüş, bakmış hâlâ o zikirle meşgul oluyor. Peygamber SAS Hazretleri demiş ki:

“—Ben sana bir tesbih öğreteyim; ben gidip gelinceye kadar hep zikirle meşgul oldun ya, onu okuduğun zaman o kadar zikrin sevabını alırsın.”

İşte bu geçtiğimiz zamanda, demin okuduğumuz zikir o. Yani:¹

سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ فِي السَّمَاءِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ
عَدَدَ مَا خَلَقَ فِي الْأَرْضِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ
بَيْنَ ذَلِكَ وَسُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا هُوَ خَالِقٌ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
مِثْلُ ذَلِكَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِثْلُ ذَلِكَ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
مِثْلُ ذَلِكَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ مِثْلُ ذَلِكَ

(د.ت. عن سعد بن ابى وقاص)

*(Sübhàna'llàhi adede mâ haleka fi's-semâ'...
Ve sübhàna'llàhi adede mâ haleka fi'l-ard... Ve
sübhàna'llàhi adede mâ haleka beyne zâlik... Ve
sübhàna'llàhi adede mâ hüve halik... Va'llàhu
ekber, misle zâlik... Ve'l-hamdü li'llâhi misle
zâlik... Ve lâ ilâhe illa'llàhu misle zâlik... Ve
lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh, misle zâlik)*
diye okuduğumuz zikir, Efendimiz'in o tavsiye
etmiş olduğu zikirdir.

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.297, no:1282; Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.483, no:3491; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.66, no:710; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

b. Allah-u Teâlâ'nın İsimleri

Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki:

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

(الأعراف: ١٨٠)

(*Ve li'llâhi'l-esmâü'l-hüsnâ fe'd'ùhu bihâ*)
[En güzel isimler Allah'ındır. O halde ona o güzel isimlerle dua edin!] (A'raf, 7/180)
Sadaka'llähü'l-azîm.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her şeyi en güzeldir. Meselâ *Allahu ekber*, Allah en büyük... *Erhamü'r-râhimîn*, merhametlilerin en merhametlisi... Böyle her şeyin, sıfatların en güzeli. “O isimlerle, o sıfatlarla kendisine dua edin!” buyuruyor.

Peygamber SAS Hazretleri de bir hadîs-i şerîfde bu konuda bize işaret eylemiş, öğretmiş, buyuruyor ki:²

---

² Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.981, no:2585; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2062, no:2677; Tirmizî, *Sünen*, cV, s.530, no:3506; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1269, no:3860; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.258, no:7493; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.87, no:807; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.296, no:981; Beyhakî, *Sünenü'lKübrâ*, c.X, s.27, no:19601; Taberânî, *Dua*, c.I, s.48, no:97; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'dDuafâ*, c.VI, s.231, no:1704; Dâra Kutnî, *İlel*, c.IX, s.1675; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.139; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.674, no:1933; İbn-i Hacer, *Tahlîsü'l-Hayr*, c.IV, s.172, no:2056; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.23330.

إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِّنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

(خ. م. ت. ه. ح. ب. ط. س. ق. عن أبي هريرة)

(*Inne li'llâhi tis'aten ve tis'îne'smen, men ahsâhâ dehale'lcenneh.*) “Muhakkak ki, Allah-u Teâlâ'nın doksan dokuz ismi vardır. Kim bunları ezberlerse veya mânâsına âşinâ olur, içine sindirirse cennete girer.” (*Men ahsâhâ*) “Kim ihsâ ederse cennete gider.” diyor. “Allah'ın bu Esmâ-i Hüsnâ'sını kim ihsâ ederse cennete girer.” *Ihsâ* ne demek? Sizin bilmediğiniz gibi, bu kelime kendi dillerinden olduğu halde Araplar da merak etmişler, alimler üzerinde müzâkere etmişler. Ne demek bu? *Ihsâ* etmek ne demek? *Ihsâ* normal olarak Arap dilinde başka kelimelerde, başka sahada, günlük konuşmada konuşulduğu zaman *ihsâ* demek “saymak” demek oluyor. Yani, “Kim Allah'ın bu güzel isimlerini sayar sıralarsa cennete girer.” Olur mu böyle şey? Bu kadar kolay şey olur mu? Olur, muhterem kardeşlerim! Çünkü Allah'ın lütfu da en büyük...

c. Lâ ilâhe illa'llah Diyen Cennete Girecek

Peygamber SAS Efendimiz bir keresinde:³

³ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.363, no:151; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.392, no:169; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.60, no:444; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.172; Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.279, no:7638; Ebû Talha el-Ensârî RA'dan.

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

(حب. عن جابر؛ حب. ط. حل. عن أبي ذر؛ ك. عن أبي طلحة؛ طب. ع. حل. عن معاذ)

(*Men kàle: Lâ ilâhe illa'llâh, dehale'l-cenneh*)
“Kim ihlâsla *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girecek.” buyurmadı mı? Bu hadis-i şerif yok mu?
“Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girecek.” buyurmadı mı, müjdelemedi mi Peygamber Efendimiz?

Müjdeledi. Hatta bir keresinde bir hurma bahçesinde oturuyorken, yanına; “Nerede Rasûlullah? Nerede Rasûlullah?” diye arayan birisi geldi. Yanında olmak istiyorlar, yanından ayrılmamak istiyorlar, göremedikleri zaman divâne oluyorlar, mecnun oluyorlar. Ebû Hüreyre RA aradı taradı, kokusundan buldu. Rasûlullah SAS

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.313, no:790; Taberânî, *Dua*, c.I, s.434, no:1477; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVI, s.290; Ebû Şeybe el-Ensârî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.48, no:6348; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.328, no:2124; Seleme ibn-i Nuaym el-Eşcaî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.205, no:2932; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.214, no:2113; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.493, no:3369; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.447, no:1929; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.68, no:1622; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.49, no:82; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.34, no:3941; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.174; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.,397; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mizzî, *el-Fevâid*, c.I, s.191, no:445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVI, s.436; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.61, no:208 ve s.298, no:1425; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.172, no:232334 ve c.XXXVIII, s.393, no:41734.

Efendimiz bir hurma bahçesinde gölgelikte, suyun başında oturuyor. Selâm verdi tatlı tatlı, ürkek ürkek yanaştı. Peygamber SAS Hazretleri dedi ki:

“—Yâ Ebâ Hüreyre! Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse, cennete girer.”

Kalbinden, inanarak, mânasını bilerek, sıdk ile, aşk ile *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girer. Sarsıldı Ebû Hüreyre RA, sevincinden uçacak. Dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah, halka müjdeleyeyim mi bunu?”

Peygamber SAS Efendimiz:

“—Müjdele!” buyurdu.

Ebû Hüreyre RA çıktı. Hurma bahçesinin kapısından çıktı, sevincinden uçuyor, ayağı yer görmüyor, yer basmıyor; “*Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek!” diye herkese söyleyecek. Girecek, çünkü Efendimiz’e sordu; “Söyleyeyim mi, müjdeleyeyim mi?” dedi. “Müjdele!” dedi.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Anlaşıyor ki, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek. Tabii hikâyenin sonunu da getirelim:

İlk karşılaştığı kim? Yiğitler yiğidi, babayiğit Hz. Ömer RA. O da arıyor, Rasûlüllah nereye gitmiş, nerede kalmış diye o da telaşta, o da merakta... Biraz görmediler mi hasta oluyorlar. Ebû Hüreyre karşıladı:

“—Selamün aleyküm!”

“—Ve aleyküm selâm.”

Dedi ki:

“—Yâ Ömer! Kim *Lâ ilâhe illa'llah* derse cennete girer.”

Hiz. Ömer kaşlarını çattı, bir vurdu, Ebû Hüreyre'yi düşürdü yere. Düştüğü için vücudu acıdı. Tabii acıdığına ağlamaz da, hani ayağı takılsa düşse filan insan ne olacak sabreder. Hiz. Ömer'in muamelesi içine dokundu. Döndü Rasûlullah'ın yanına gerisin geriye bahçeye, dedi;

“—Yâ Rasûlallah! Sen '*Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek.' demedin mi?

“—Dedim yâ Ebâ Hüreyre.”

“—Ben halka müjdeleyeyim deyince, sen müjdele demedin mi, müsaade etmedin mi?”

“—Müsaade ettim yâ Ebâ Hüreyre.”

“—E Hiz. Ömer'e söyledim, o da bana bir tane patlattı.”

Hiz. Ömer de o sırada gelmiş arkasından zaten. Peygamber SAS Efendimiz;

“—Niye böyle yaptın yâ Ömer?” dedi. Hiz. Ömer dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah, güvenir bu kullar o zaman... Bu lafa dayanır, bu lafa güvenir. Ben *Lâ ilâhe illa'llah* diyorum nasıl olsa, '*Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girer.' diye çalışmazlar, vazifelerini yapmazlar. Duyurmak doğru değil halka bunu.” Dedi,

Ama kitaplara girmiş. Yani o duyurmak istemedi ama biliyoruz, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete

girecek muhterem kardeşlerim. *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete girecek!

Ama Allah bizi bu imandan ayırmasın... Allah son nefeste “*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*” diye şu emaneti teslim etmeyi nasib eylesin... İmandan sonra küfre düşürmesin... Doğru yola soktuktan sonra, doğru yoldan ayağını kaydırmasın... Hakkı bulmuşken insanı şaşkırtmasın... Allah etmesin, Allah imanımızı şeytana kaptırtmasın...

d. Esmâ-i Hüsnâ'yı Ezberleyin!

Demek ki, *Lâ ilâhe illa'llah* diyen cennete gidecek, *Esmâ-i Hüsnâ'yı* sayan cennete girecek.

Ihsâ'nın bir mânası saymak. Alimler diyorlar ki, bir mânası da ezberlemektir. Ezberlesin, yani böyle kitaptan, defterden, kâğıttan şöyle bir kere saymakla değil, *ihsâ* Arapça'da, hafızasına almak, muhafaza etmek, hıfz etmek, ezberlemek mânasına da geliyor. Ezberlemek lazım diyorlar. Onun için *Esmâ-i Hüsnâ'yı* ezberleyin! Yazın, ezberleyin!

“—Hocam 99 tane isim kolay değil, yani biraz çalışmak lazım! Benim hafızam da pek öyle güçlü değil. Her şeyi tam hatırdan tutamıyorum.” filan dersiniz, ben de sizlere derim ki muhterem kardeşlerim:

“—Yağmur damlası ne kadardır? Küçücük. Nasıldır? Yumuşacıktır. Nasıldır? Düştüğü yere çarpınca parça parça dağılır. Düştü mü etrafa

dağılır ama, mermeri nasıl deliyor bu? Mermeri nasıl deliyor?”

Hatta duydum ben, bazı taş ocaklarında taşları tazyikli su püskürterek kesiyorlarmış. Böyle aletle tazyikli su püskürtüyorlarmış ocaktan taşları böyle muntazam öyle kesiyorlarmış. Çünkü darbeyle vursalar taş çatlayacak. Çatlamasın diye böyle tazyikli su püskürterek [kesiyorlarmış]. Kağıdı şeye takıp çok olağanüstü hızla döndürürsen testere gibi kesiyormuş.

Yani azmeden ezberler, azmin elinden bir şey kurtulmaz. Alırsın eline kağıdı sokarsın cebine her gün okursun, her gün okursun, her gün okursun yavaş yavaş birinci satırda şu vardı filan diye hatırına yerleşmeye başlar. Şundan sonra şu kelime geliyordu diye yerleşmeye başlar. Bir zaman sonra da ezberlersin. Olur bu iş. Yani madem ki, Rasûlüllah Efendimiz böyle demiş o müjdeyi kaçırmamaya çalışmak lazım.

Tabii bir mânası da, bu kelimelerin bu Esmâ-i Hüsnâ'nın mânasını kavramak, ne diyor?

Gaffâru'z-zünûb. “Allah günahları afv ü mağfirret edici” demek. *Erhamü'r-râhimîn.* “Merhametlilerin en merhametlisi” demek.

Vehhâb. “Kullarına çok çok bağışlarda, hediyelerde hibelerde bulunan” demektir.

Hayy ü Kayyûm. Hepsini öğrenmek lazım, yani ne demekse öğrenmek lazım. Her ismine âşık olmak lazım, derin derin düşünmek, tefekkür etmek lazım.

Ahsenü'l-hâlıkîn. “Neler yaratmış, ne güzel

şeyler yaratmış.” Hepsi Rabbimizin eseri; denizdeki mercanlar, renkli renkli balıklar, çayırdaki çiçekler, uçan kelebekler, tatlı tatlı ötüşen kuşlar, onların nağmeleri... Güneş, yıldızlar, ay, manzaralar, ağaçlar, yiyecekler, içecekler... hepsi Rabbimizin kudretinin âsârı, eserleri.

فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا

(الروم: ٥٠)

(*Fenzur ilâ âsâri rahmeti'llâhi*) “Rabbinin rahmetinin eserlerine tesirlerine bak ki, (*keyfe yuhyi'l-arda ba'de mevtihâ*) arzı, yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor!” (Rum, 30/50)

Kış oluyor, sonra bahar oluyor; sararıp solan her yer nasıl yemyeşil oluyor. Bahar geldi mi nasıl bir neşe ile, nasıl bir şevk ile her taraf zînetleniyor. Nasıl ağaçlar tepeden tırnağa çiçek açıyor. Hep bunlar Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudreti ve bunları öğrenmek lazım!

Biz de her sabah, büyüklerimizin öğrettiği *Evrâd-ı Şerîfe* arasında Yâsin'i okuyoruz. Ondan sonra da sıra geliyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin *Esmâ-i Hüsnâ*'sını okuyoruz her sabah... Siz de her sabah okuyun! Siz de yavaş yavaş ezberlersiniz, siz de o mükâfatlara nâil olursunuz.

Bi-hürmeti esrâr-ısûreti'l-fâtihah!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

16. 04. 1991 - Avustralya

Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.

